

Duehalesværmer suger nektar i skørtidse.

Årsberetning 2023

Aktiviteter hen over året:

November 2022:

Bestyrelsen konstituerede sig på første møde (30. november 2022) efter årsmødet.

Formand: Bent Karlsson
Næstformand: Jørgen Clausen
Bestyrelsesmedlem: Anders Holm
Bestyrelsesmedlem: Jørn Sørensen
Bestyrelsesmedlem: Claus Larsen
Bestyrelsesmedlem: Søren Krab

Afdelingen har repræsentanter i følgende råd:

Skovbrugerrådet: Jørn Sørensen
Det Grønne kommunale råd: Bent Karlsson.

Bestyrelsens aktiviteter:

Bestyrelsen holder møde en gang om måneden. I hele sommerhalvåret foregår bestyrelsesmøderne ude, idet vi tager rundt i kommunen – eller uden for kommunen og ser på emner, der har været behandlet i DN regi. Det giver et meget bedre grundlag at beslutte på, når vi har været ude og se det i virkeligheden.

Svampetur:

6. november afholdt afdelingen svampetur i Stensbæk Plantage i samarbejde med Stensbæk Højskole. Turen som sædvanligt ledet af Birgitte og Birger Marcussen fra DN Sønderborg. Der var ikke store mængder svampe, men mange forskellige arter. Turen afsluttedes sædvanen tro med svampesuppe fra højskolens køkken.

Desværre har Birgitte og Birger Marcussen valgt at drosle ned på deres ellers meget høje aktivitet som svampeguide, hvilket betyder, at afdelingen ikke har afholdt svampetur i efteråret 2023, fordi vi ikke har været i stand til at finde en afløser for de to.

Bestyrelsesmedlem Claus Larsen er blevet tilknyttet Danmarks Biavlerforenings arbejde med udvikling af undervisningsmateriale til folkeskolerne.

December 2022:

Ingen bestyrelsesmøde i december.

Afdelingen har fået 5870,39 kr. tildelt fra ISOBRO-puljen. Til brug ved blomsterstribeprojekt ved skolerne i kommunen.

Sager DN- Haderslev har behandlet og indgivet kommentarer eller klage over:

Der har været rigtig mange sager over DN's bord til gennemsyn. De allerfleste med en fornuftig afvejning i forhold til naturen.

Det er dog sager, som vi mener, bør afprøves. DN har derfor valgt at indgive klage over nogle sager, som vi mener tilsidesætter den gældende lovgivning. Planklagenævnet (afgørelser efter Planloven) og Miljø og Fødevarer-nævnet (afgørelser efter bl.a. Naturbeskyttelsesloven) er den instans, som skal afgøre, om vi vurderer rigtigt i disse sager.

De sager, hvor foreningen formodede, at reglerne ikke var overholdt og ønskede klagenævnenes vurdering drejer sig om:

DN-Haderslev - Sager for året 2022/2023

Siden sidste årsmøde i november 2022 har Haderslev-afdelingen haft følgende nye, afsluttede og uafsluttede anmeldelser og ankede sager, hvor afdelingen har anket, gjort indsigelse eller haft særlig interesse:

Landzonesager (Planklagenævnet)				
Anke-dato	Adresse	Angående	Afgørelsesdato i klagenævn	Afgørelse
2022-05-27	Vestermarksvej 1, 6560 Sommersted	Lade 400m2	2022-11-23	Ændret til afslag.
2022-08-19	Løntvej 17, 6100 Haderslev	To boliger på i alt 500m2	2023-08-28	Ansøgning trukket tilbage og erstattet med procesafgørelse af 29. august 2022
2022-09-21	Løntvej 17, 6100 Haderslev	To boliger på i alt 500m2. Procesafgørelse af 29. august 2022 – byggeri kræver ikke landzonetilladelse	2023-08-28	Stadfæstelse af kommunens afgørelse.
2022-11-07	Simmerstedvej 206A	Boligbyggeri over 500m2 boligareal	2023-08-08	Tilladelse ændret til afslag.
2023-03-01	Dundelum 18	Terrænændring, deponering af jord ved Slivsø		Afventer afgørelse.
2023-06-04	Hornsgårdsvej 10	Udhuse over 100m2		Afventer afgørelse.
2023-06-29	Hyrup Bygade 4	Genoptagelse, maskinhus mv.		Afventer afgørelse.
2023-07-12	Fjellumvej 6	3 udhuse (over 100m2 udhuse)		Afventer afgørelse.
2023-09-04	Keldetvej 35	Væksthus (over 100m2 udhuse)		Afventer afgørelse.
2023-10-04	Kolsnapskovvej 7	Grillhus/Sauna		Afventer afgørelse.
2023-10-04	Skovmosevej 7	Orangeri/shelter		Afventer afgørelse.
Naturbeskyttelsessager (Miljø og Fødevarerklagenævnet)				
2022-05-27	Matr. nr. 96 Flovt Øsby Menighedsråd	Dige		Afventer afgørelse
2022-09-14	Friplejehjem, Skallebækvej 9, 6100 Haderslev	Beskyttet overdrev - erstatningsareal		Forventer afgørelse i løbet af 2024.
2023-09-29	Gram Å ved Fole	Shelter		Afventer afgørelse.
Fredede områder				

Anmeldt mm.dato	Adresse	Angående	Afgørelsesdato/ sagsstatus	Afgørelse
2014-06-16	Hærvejen 10b, 6500 Vojens	Byggeri mv. inden for fredning ved Stængelmosen og Hærvejen	<p>Påbud af 23. december 2015. Frist om fjernelse 01. oktober 2016 blev ikke håndhævet. Kommunen afventede først ny ansøgning efter at ejer har tilkøbt areal. Forholdet bl.a. nævnt over for kommunens ledelse ved julemødet 2019 og på besigtigelser med Fredningsnævnet og igen skriftlig 11. maj 2021. Kommunen har 16. september 2021 oplyst, at der er frist for fjernelse den 15. november 2021.</p> <p>Sagsbehandler har efterfølgende oplyst, at politianmeldelse var under udarbejdelse. Henvendelse til kommunen herom i løbet af 2022 er forblevet ubesvaret. I september 2022 skriftlig henvendelse til kommune, borgmester, udvalgsformand fik et afvisende svar.</p> <p>29. september 2022 anmodes kommunen om en status for sagen.</p> <p>03. oktober 2022 oplyser kommunen, at "sagen ikke er afsluttet og andet kan ikke oplyses".</p> <p>09. oktober 2022 anmodes kommunen om aktindsigt.</p> <p>18. oktober 2022 meddeler kommunen afslag på aktindsigt, dog uden klagevejledning.</p> <p>07. november 2022 ankes afslaget af 18. oktober 2022 til >Miljø- og Fødevareankenævnet og sendes samtidigt til kommunen.</p>	

			<p>15. marts 2023 henviser Miljø- og Fødevarerankenævnet anken til Ankestyrelsen, der er rette myndighed.</p> <p>26. april 2023 genfremsendes materialet i ankesagen til kommunen, der har forlagt materialet.</p> <p>03. maj 2023 sender kommunen ankematerialet til Ankestyrelsen.</p> <p>21. juni 2023 oplyser Ankestyrelsen, at "en nærmere undersøgelse ikke vil give Danmarks Naturfredningsforening en bedre retsstilling" og gør ikke mere i sagen, dog gøres kommunen samtidig opmærksom på reglerne mht. vejledning om klageadgang.</p> <p>Næste skridt i sagen er herefter en henvendelse til Ankestyrelsen med anmodning om at indlede en tilsynssag.</p>	
2023-07-24	Lunden i Gram	Discgolfbane i fredskov	Anket miljø og Fødevarerklagenævnets dispensation til banen	Afventer afgørelse
Planlægning i øvrigt				
2023-10-		Planstrategi 2023	Indsigelse vedr. sommerhusområder inden for strandbyggelinjen og skovbyggelinjen	

Derudover har DN-Haderslev henvendt sig til kommunen flere gange om Gram Å omløbsstryget.

Omløbsprojektet har medført, at ellesumpen (§3-område) ved indløbet til slots søen tørrer ud. Kommunen er myndighed for §3. Naturstyrelsen er projektudførende.

I Januar 2023:

Januar starter som altid med en tur i Dyrehaven på Nørskovgård, Danmarks Naturfredningsforening, Naturstyrelsen og Haderslev i bevægelse indbyder til en vandretur. Sondersingsmøde om kommunens Grønne Råds fremtidige funktion.

Samrådsmøde i Kolding d. 19. januar.

Sekretariatet har modtaget klage over DN-Haderslevs formand fra et IKKE-medlem.

Vedkommende klagede over, at formanden takkede nej til hans forslag til foredragsholder og tema, samt over formandens måde, at svare på.

Haderslev afdelingen fremsendte den fulde mailkorrespondance til sekretariatet. Sekretariatet fandt ikke at formandens korrespondance med vedkommende ikke fulgte DN's retningslinjer.

Udviklingsprojekt Årø. Hele bestyrelsen deltog i et møde om omlægning af landbrugsarealer på Årø til delvis vådområder eller overdrev. Projektet vil øge naturområderne på øen fra 36% til 72%. Mere længere fremme i årsberetningen.

I Februar

Kommunen giver med tilbagevirkende kraft tilladelse til dumpning af jord ved Slivsøen. Tilladelsen kommer et helt år efter at dumpningen er begyndt. DN-Haderslev ankede. Man gav tilladelse med tilbagevirkende kraft, der er således tale om en lovliggørelse, når ændringen er sket. Området, der dumpes på, går helt op til §3 området ved Slivsøen, og går muligvis ind over søbeskyttelseslinjen. Afdelingen og formentlig også ankenævnet fik en forklaring om, at det handlede om ren jord fra et grønt projekt. Reelt er det jord fra udrulning af fjernvarme i byerne, hvor jorden ofte er forurennet i en eller anden grad.

Formanden og et bestyrelsesmedlem har deltaget i et møde med et hold landskabsarkitekt studerende. De arbejder med klimasikring, natur og landskabspleje. De havde fået til opgave at lave et projekt omhandlende Kastrup enge. De ville i den forbindelse gerne have 'DN's input til området. De fik både engenes historie fra før afvandings og overrislingssystemet og engenes funktion medens overrislingssystemet fungerede. Kommunes køb af et konsulentfirma til at nedklassificere engene fra særlig værdifuldt landskab til værdifuldt landbrugslandskab. Udelukkende for at kunne stille vindmøller op i engene.

Kommunen, landbruget og DN Haderslev søgte i fællesskab om del i puljemidler afsat til afklaring og forbedring af miljøet i og omkring Haderslev fjord. Desværre gik midlerne til andre projekter, der også havde søgt.

I marts :

Udkast til Årøprojektet behandlet på et TEAM-møde, hvor formanden deltog.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har afvist at behandle vores anke over et afslag fra kommunen på en ansøgning om aktindsigt i sagen om Hærvejen 10B.

Sagen skulle i stedet behandles i Ankestyrelsen. Her fik formanden en telefonisk henvendelse fra kommunen, der har fået samme besked fra Miljø- og Fødevareklagenævnet. Kommunen spørger, om den skal sende anken til Ankestyrelsen. Det er de forpligtet til, når DN anker.

Efterfølgende vender kommunen tilbage og beklager. De kan ikke sende videre, fordi alle bilag i den sag er forsvundet. DN-Haderslev kan heldigvis hjælpe kommunen. Vi har alle bilag om sagen.

Seneste udvikling i sagen er, at vi sendte sagen til Ankestyrelsen, der har oplyst, at de ikke havde fundet grundlag endnu til at rejse en tilsynssag, men at kommunens klagevejledning var mangelfuld, hvilket var blevet påtalt over for kommunen. Afdelingen overvejer næste skridt i sagen, som kan være en henvendelse til ankestyrelsen om at rejse en tilsynssag.

Orienteringsmøde i Odense om samarbejdet mellem Odense kommune, landbruget og DN med flere, om at skabe god økologisk tilstand i Odense Fjord. Ud fra systematisk indsamlede data i hele vandsystemet der tilhører Odense fjord. Et bestyrelsesmedlem og formanden fra DN Haderslev deltog.

I april:

Årøprojektet er nu sendt ud i første projektudgave.

Det ser ud til at Landskabsarkitekterne har lyttet rigtigt meget til DN's bemærkninger. Alle vores forslag til ændringer/tilpasninger er indføjet i det udsendte materiale.

Træpolitik i Haderslev kommune. Kommunen inviterede til møde om Træpolitik i Haderslev kommune. Et bestyrelsesmedlem deltog. Positiv stemning på mødet.

Formanden har deltaget i et møde med Fredningsnævnet om opstilling af et fugletårn i den fredede Lunden ved Gram. DN kommenterede på mødet placeringen, men Miljø og fødevareklagenævnet gav dispensation til den ønskede placering. Tårnet er dog endnu ikke stillet op.

Statens omklassificering af små landbrugsejendomme til beboelse er en trussel mod naturen. Oftest drives disse små ejendomme med god plads til naturen. Med omklassificeringen vil ejendomsskatterne blive så høje, at ejerne vil være nødt til at sælge jorden fra til store de landbrug, der ikke alle har samme bevågenhed for naturen.

4% blomsterbrak lyder lovende, set med DN-øjne. De vil kunne udnyttes til at tage kiler i markerne og ukurante arealer ud af produktion og så dem til med blomster. Desværre står EU's petitessehåndtering i vejen for den løsning. Formanden har talt med flere landmænd. De tør ikke bruge dem på den måde. Den planlagte produktion/den indsendte markplan skal stemme på sidste kvadratmeter. Ellers trækkes der minimum 2% af hele ejendommens EU-tilskud.

I maj:

Vandretur langs Brorsbøl bæk, som Preben Ravn ejer. Han fortalte om arbejdet med at føre bækken tilbage til sit oprindelige leje til godt fiskevand. Bækken kommer fra Brorsbøl mose og løber forbi et nyetableret forsinkelsesbassin ved Starup, der opsamler overfladevand fra byen.

Første gummistøvletur til muligt solcelleprojekt ved Kastvrå/Simmersted. Invitation fra kommunen. Næstformanden deltog og efterlyste på mødet en både landsdækkende, regional og kommunal planlægning på området før projektgodkendelse.

I juni:

Tur til Astrup Engsø opstået i forbindelse med klæggravning til Vadehavsdiget, og Kildebjerg sø opstået i forbindelse med bygning af Rømdæmningen. Begge steder fine naturlokaliteter.

Begge udstyret med fugleobservationshytter.

Henvendelse til DN-Haderslev fra en tegnestue der ønskede ændring af anvendelse af bestående bygninger. De havde fået at vide af kommunen, at det kunne de godt glemme. Danmarks Naturfredningsforening Haderslev afdelingen ville modsætte sig ændringen. Formanden for DN-Haderslev kunne informere tegnestuen om, at normalt anker DN ikke ændret anvendelse af bestående bygninger, så længe der bygges på den oprindelige sokkel.

I juli

Ferie

I August:

Samrådsmøde i Middelfart om det store Lillebælt
Emnet "Det store Lillebælt" dækker over ønsket at forbedre den økologiske tilstand i området fra Det Fynske Øhav og nordud gennem Lillebælt. DN afdelingerne rundt om Lillebælt deltog.

Grønne Råd Haderslev kommune afklaring.

Stående medlemmer er kommunen, diverse landboforeninger, erhvervsrådet, Provas, Naturstyrelsen og DN. Der holdes formøde i denne gruppe uden referat. Derefter er der åbent møde for alle, der ønsker at deltage. Her tages referat.

Solcelleanlæg projektmøder med tilhørende workshops. Her forsøger kommunen, at få deltagerne til at acceptere solceller i det åbne land. For DN er den fremgangsmåde kritiserbar. Mange er mødt op som modstandere til projekterne og ønsker ikke solceller. Da de deltager i workshoppen, kan kommunen efterfølgende sige at alle har haft mulighed for indflydelse.

DN-Haderslev gjorde endnu en gang opmærksom på DN's holdning. Solceller skal først og fremmest placeres på tagfladerne, resten i udpegede industriområder. Arealer i det åbne land skal bruges til naturområder eller landbrugsproduktion. Planlægning for området mangler og efterlyses.

En gruppe borgere ønsker at finde gamle veje og læhegn i kommunen. De kalder det jordvejsspotning.

Skovbrugerrådsmøde. Særligt to punkter fyldte.

- 1) Mountainbikernes adfærd, herunder formodning om ulovlige spor.
- 2) Naturstyrelsens arbejde med forvaltningsplaner til urørt skov. Herunder Pamhule.

I September:

Endnu et møde med forvaltningen og interesseorganisationerne om kommunens træpolitik.

Man nåede frem til følgende:

Store grønne træer gavner bymiljøet.

Visse træarter kan være medvirkende til forværring af allergikeres helbred. F. eks. Birk og platan.

Hvordan undgår vi at gamle træer fældes?

Træpolitikken skal være på forkant med udviklingen i kommunen.

Desværre virker det som om kommunens politikere ikke er så interesseret i en vedtaget Træpolitik.

Blomsterstriber:

Der har været sået blomsterstriber på en række skoler i Haderslev. Formålet – som skrevet i ansøgningen til ISOBRO var at skolerne kunne bruge dem i deres undervisning. At vække levernes interesse for naturen. På de fleste skoler har der været fine blomsterbede hen over sommeren. Så muligheden for at bruge dem i undervisningen har været tilstede.

I Oktober:

Behandlet oplæg til anmodning til Ankestyrelsen om en tilsynssag vedrørende Hærvejen 10B, hvor kommunen har siddet 3 påbud overhørig.

Forberedelse til årsmødet d. 1. november.

Hjemmeside <https://haderslev.dn.dk/>

Facebook <https://www.facebook.com/DanmarksNaturfredningsforeningHaderslev/>